

Spis treści

Wstęp — Paweł J. Smoczyński	9
---------------------------------------	---

Utylitaryzm w etyce. Analiza i krytyka teorii

Utylitaryzm w etyce Milla i Spencera	25
Utylitaryzm a etyka litości	85

O istocie i zadaniach etyki

Kultura filozoficzna	91
Utrabianiu poglądów na świat i życie	104
Istocie oceny etycznej	106
Istota oceny etycznej	111
Próba charakterystyki oceny etycznej	115
Realizm praktyczny (1)	124
Realizm praktyczny (2)	134
Trzy główne problemy	137
Zagadnienia etyki niezależnej	140
Niektóre problemy etyki niezależnej	150
Problematyka etyki niezależnej (1)	164
Problematyka etyki niezależnej (2)	170
Drogowskazy etyki niezależnej	179
Zasady etyki niezależnej	185
Jak i dlaczego powstała etyka niezależna z wzorcem naczelnym spolegliwego opiekuna?	194
Tezy etyki niezależnej	196
Znaczenie racjonalizacji jako środka zbliżenia kultur odrębnych	198
Przykład indywidualny kształtowania się postawy wolnomyślicielskiej	203

Ideale i wartości naczelne. Sprawy sumienia

Ideale	211
Idea wolności	228
Rozmowy o rozterce	241
O potrzebie tolerancji	254
Zgodliwe współdziałanie	257
Pokój — nasza nadzieja	259
Odmiany pacyfizmu	261
O tak zwanej miłości bliźniego	262
Uzasadnienie praw człowieka	268
Prawa człowieka w opinii filozofów	273
Wypowiedź na temat prawdy i na temat patriotyzmu	275
Odpowiedź na ankietę na temat patriotyzmu	277

O potrzebie respektowania godności własnej	278
Antynomie zasadnicze	279
Tezy w sprawie podniesienia etyki osobistej i moralności w społeczeństwie polskim	286
Co robić dla podniesienia kultury moralnej społeczeństwa	290
Wychowanie i nauczanie	296
Wychowanie moralne w programie socjalistycznym	301
Przemiany obyczajowe dwudziestolecia	311
Wyróżnione zagadnienie	314
Moje marzenia	316
Dyscyplina obywatelska	317
Rozmyślanie o wypowiedzi Bacona	319
Młodzi na manowcach	321
Wiedza – sumienie – moralność	328
Konieczność samoobrony	331
Kwestia drażliwa	334
Trzeba się opamiętać!	338
Typowcy i dysydenci	340
Technika i humanizm	342
Zatrzymać się nie możemy	350
Etyka technika	354
Ograniczoność	358

Medytacje o życiu godziwym

Cel i sens życia	361
Fatalizm	363
Istota kultury	367
Hasło życia zgodnego z naturą	369
Hasło: bądź sobą	372
Instynkt walki	375
Opiekun spokojny	377
Miłość i przyjaźń	380
Wzorzec miłości matczynej	382
Rzecznicy sprawiedliwości	385
Krótkość życia	386
Być albo nie być?	389
Co robić, a czego nie robić?	391
Krzywdą i przekora	394
Trud i posłannictwo rodziców	396
Medytacja sentymentalna	399
Cel życia	405
Główne problemy sztuki życia	410

Wypowiedzi okolicznościowe i recenzje

Ludzie i słowa	423
Niektóre sprawy nabrzmiałe	427
Upragnione fantazmaty	429
Głos w dyskusji nad artykułem prof. Mariana Cieślaka <i>Problem kary śmierci</i>	431
Wypowiedź w sprawie stosowania kar cielesnych w szkole	432
Wspomnienia i postulaty	435
Wielki wstyd	437
Słowo na cześć powstańców z warszawskiej dzielnicy odosobnienia	438
Ojciec Maksymilian Kolbe	439

Potrzeby ludzi starych w końcowym okresie życia	440
Zagajenie i podsumowanie dyskusji w sprawie etycznych aspektów transplantacji serca (1)	442
Mój głos w dyskusji (2)	452
Rozmyślenia wychowawcy o łożnictwie sportowym	455
Unikanie cierpień	458
Przyroda pod władzą człowieka	460
Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit	463
Niezbędne przypomnienie	465
Wypowiedź w dyskusji o etyce zawodowej	467
Rozmowa z Tadeuszem Kotarbińskim na temat religijnego i świeckiego wychowania społeczeństwa	470
Rozmowa o etyce	472
Słowo wstępne do polskiego przekładu książki: <i>Utylitaryzm. O wolności</i> Johna Stuarta Milla	478
Słowo wstępne do książki Ludwika Krzywickiego <i>Takimi będą drogi wasze (Sicutur ad virtutem)</i>	481
Wstęp do książki Leona Petrażyckiego <i>Wstęp do nauki prawa i moralności</i>	484
Działalność i postawa prof. Marii Ossowskiej	488
Maria Ossowska: <i>Podstawy nauki o moralności</i>	492
Maria Ossowska: <i>Motywy postępowania</i>	495
Maria Ossowska: <i>Normy moralne. Próba systematyzacji</i>	497
Rozmowa z książką przeczytaną (po przeczytaniu dzieła Adama Schaffa <i>Marksizm a jednostka ludzka</i>)	503
Głos w dyskusji o książce Adama Schaffa <i>Marksizm a jednostka ludzka</i>	505
Wiktor Chrupek: <i>O reformę wychowania moralnego w naszej szkole</i>	507
O książce Iji Lazari-Pawłowskiej <i>Etyka Gandhiego</i>	511
Paradoksy odpowiedzialności	514
Problem wykolejonych	516
Problemy eutanazji	519